

Name		Roll Number	
------	--	-------------	--

**INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
ANNUAL EXAMINATION 2019-20**

SANSKRIT – THIRD LANGUAGE - SET- A

Code: MYSN311

CLASS: VII

Time Allotted: 2 Hrs

27.02.2020

Max .Marks: 80

MARKS OBTAINED:

खण्ड: -क

1. **अधोलिखित अपठित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत**

विद्यायाः विचित्रः महिमा वर्तते । विद्याधनं सर्वधनप्रधानं अस्ति । इदं व्ययकृतं अपि क्षीणं न भवति व्यये कृते विद्यायाः वृद्धिः एव भवति । विद्वांसः अपूर्वं सुखं लभन्ते । विद्या विनयं ददाति । विनयात् जनः पात्रताम्, ततः च धनं धर्मं सुखमपि च प्राप्नोति । विद्वांसः तु परदेशेषु अपि सम्मानं लभन्ते । विद्याहीनः नरः पशुतुल्यः भवति । अतः आत्मकल्याणाय परेषां च हिताय नरैः विद्याभ्यासः करणीयः॥

I. एकपदेन उत्तरत

4X1=4

- (i) किं सर्वधनप्रधानं अस्ति? (ii) विद्वांसः कीदृशं सुखं लभन्ते ?
(iii) विद्या किं ददाति? (iv) विद्याहीनः नरः कीदृशः भवति?

II. एकवाक्येन उत्तरत

2X2=4

- (i) विनयात् जनः किं किं प्राप्नोति? (ii) विद्याभ्यासः किमर्थं करणीयः?

III. यथा निर्देशानुसारं लिखत

4X1/2=2

- (i) हिताय- का विभक्तिः ? (ii) अस्ति- पदस्य कः लकारः?
(iii) दुःखम्- पदस्य विलोम पदं किम्?
(iv) अपूर्वं सुखं –अत्र किं विशेषणपदं अस्ति?

खण्ड:-ख

2. अधोदत्तचित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषां उपयुज्य पञ्च संस्कृत वाक्यानि लिखत

5X1=5

(उद्यानस्य,केचन,क्रीडन्ति,
उद्याने,वृक्षाः,भ्रमणम्,
मालाकारः,प्रसन्नतया,वृक्षान्,
पुष्पाणि,बालकाः

3. संस्कृतभाषायां अनुवादं कुरुत

5X1=5

- (i) My father is going.
- (ii) This is a book.
- (iii) Mother is cooking food.
- (iv) A boy writes a story.
- (v) Radha is running veryfast.

खण्ड:-ग

4. अधोलिखित पदानां प्रकृति-प्रत्ययं संयोज्य विभज्य वा लिखत

4X1=4

(i) गम्+ तुमुन् (ii) हसित्वा (iii) पा +तुमुन् (iv) धाव् + क्त्वा

5. प्रदत्त विकलपेभ्यः उचित शब्दरूपं चित्वा रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम्

6X1=6

(i) ----- बालिका गच्छति । (तत्)

(अ) ते (आ) ताः (इ) सा

(ii) जनाः-----कार्यम् कुर्वन्ति । (मतिः)

(अ) मत्या (आ) मतिः (इ) मतिम्

(iii)----- बालकः अस्ति । (तद्)

(अ) सः (आ) ते (इ) तस्य

(iv)----- स्नानं कुर्वन्ति । (नदी)

(अ)नद्याः (आ) नद्याम् (इ) नदीः

(v) ----- कक्षायाम् पठन्ति । (तत्)

(अ) तस्य (आ) तस्याः (इ) तस्याम्

(vi) भारते अनेके ----- सन्ति । (नदी)

(अ) नदी (आ) नद्यौ (इ) नद्यः

6. प्रदत्त विकल्पेभ्यः उचित धातुरूपं चित्वा रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम्

5X1=5

(i) बालकः पुस्तकानि ----- । (नय्, लोट्)

(अ) नयतु (आ) नयताम् (इ) नयन्तु

(ii) यूयं भोजनं समये ----- । (खाद्, लोट्)

(अ) खादत (आ) खाद (इ) खादतम्

(iii) पुष्पाणि वृक्षात् ----- । (पत्, लोट्)

(अ) पततु (आ) पतत (इ) पतन्तु

(iv) आवां श्वः परीक्षां ----- । (लिख्, लोट्)

(अ) लिखाम (आ) लिखाव (इ) लिखानि

(v) महिला भोजनं ----- । (पच्, लोट्)

(अ) पचन्तु (आ) पचतु (इ) पचताम्

7. मञ्जूषातः उचित अव्ययपदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत

5X1=5

(श्वः, सदा, च, नीचैः, बहिः)

(i) गीता राधा ----- वार्तालापं कुरुतः ।

(ii) ----- विद्यालये परीक्षा भविष्यति ।

(iii) गृहात् ----- वृक्षः अस्ति । (iv) त्वम् ----- सत्यम् वद ।

(v) पर्वतात् जलम् ----- पतति ।

8. अधोलिखित संख्यानां नामानि संस्कृत भाषायां लिखत

1X5=5

(i) 55 (ii) 49 (iii) 60 (iv) 41 (v) 50

खण्डः-घ

9. अधोलिखित पठित नाट्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत

सौम्यः मातः! भवती किं पचति?

माता सौम्य ! अहं मिष्टान्नानि स्वादिष्टव्यञ्जनानि च पचामि । त्वं

कुत्र अगच्छः?

सौम्यः अहं जनकेन सह आपणात् नूतनवस्त्राणि, दीपान्,
मोमवर्तिकाः च आनेतुं अगच्छम् । श्वः दीपोत्सवः भविष्यति ।
सर्वत्र सुन्दराः आपणाः शोभनानि च भवनानि सन्ति । अहमपि
स्वगृहं भूषयिष्यामि । मातः! श्रेया कुत्र अस्ति?

माता श्रेया अग्रजेन सह गृहं स्वच्छं करोति ।

सौम्यः अहमपि ताभ्यां सह नवमूर्तिभिः, सुन्दरैः चित्रैः, रङ्गवल्या
सज्जा सामग्रीभिश्च गृहं भूषयिष्यामि ।

I. एकपदेन उत्तरत

4X1/2=2

- (i) माता किं पचति? (ii) सौम्यः केन सह आपणम् गच्छति ?
(iii) श्वः किं भविष्यति ? (iv) माता कं प्रति वदति ?

II. एकवाक्येन उत्तरत

1X2=2

- (i) सर्वत्र कानि सन्ति?

III. यथा निर्देशानुसारं लिखत

4X1/2=2

- (i) अगच्छम् - अत्र लकारः किम्?
(ii) अनुजः - पदस्य विलोमपदं किम्?
(iii) सुन्दराः आपणाः - पदस्य विशेषणपदं किमस्ति?
(iv) चित्रैः - का विभक्तिः ?

10. अधोलिखित नाट्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत

अध्यापकः शोभनम् । एवमेव चत्वारः उपवेदाः सन्ति यथा
आयुर्वेदः, धनुर्वेदः, सामवेदः, अर्थशास्त्रं च । उपवेदेषु प्रथमः
आयुर्वेदः मनुष्याणां स्वास्थ्यलाभाय सर्वोत्तमः हेतुः अस्ति ।

अञ्चितः आयुर्वेदस्य आरम्भः कदा अभवत् ?

अध्यापकः श्रुणु तावत्, अनन्तकालात् देवाः ऋषयः च आयुर्वेदस्य प्रचारं अकुर्वन् । मनुष्यलोके तु धन्वन्तरिः अस्य प्रथमः प्रचारकः मन्यते । तदन्तरं चरक-सुश्रुत-वाग्भट्टादयः-आयुर्वेदस्य प्रसिद्धाः आचार्याः अभवन् । तेषां कथनं च –“ आयुर्वेदस्य नियमानां पालनेन मानवः सुखेन शतवर्षाणि यावत् स्वस्थं जीवनं यापयति । ’

I. एकपदेन उत्तरत

4X1/2=2

- (i) कति उपवेदाः सन्ति?
- (ii) मनुष्यलोके कः अस्य प्रथमः प्रचारकः मन्यते ?
- (iii) मानवः सुखेन कति वर्षाणि यावत् स्वस्थं जीवनं यापयति ?
- (iv) आयुर्वेदस्य प्रसिद्धाः आचार्याः के अभवन्?

II. एकवाक्येन उत्तरत

1X2=2

- (i) उपवेदानाम् नामानि कानि?

III. यथा निर्देशानुसारं लिखत

4X1/2=2

- (i) अभवत्-अत्र लकारः किम् ?
- (ii) हेतुः – पदस्य पर्यायपदं किम्?
- (iii) प्रथमः प्रचारकः -अत्र विशेषणपदं किमस्ति?
- (iv) तेषाम् –अत्र का विभक्तिः ?

11. अधोलिखित रेखाङ्कितपदानां कोष्ठकात् उचित प्रश्ननिर्माणं कुरुत (केन, कुत्र, कः, कानि, कस्याम्)

5X1=5

- (i) माता व्यञ्जनानि पचति ।
- (ii) सौम्यः आपणम् गच्छति ।
- (iii) श्रेया अग्रजेन सह गृहम् भूषयति ।
- (iv) बालः नूतनवस्त्रम् धारयति ।
- (v) नृपः आसन्दिकायां उपविशति ।

12. पर्यायपदानि लिखत 5X1=5
(i) परन्तु (ii) इच्छति (iii) उत्सवः (iv) स्पर्धा (v) राजा
13. विलोमपदानि लिखत 5X1=5
(i) गुणाः (ii) दीर्घायुः (iii)शान्तिः (iv) अधिकम् (v) उचितम्
14. मञ्जूषातः रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम् 1X3=3
(लक्ष्मी , सूर्यप्रकाशाय,,त्रयः,)
(i)वीरसिंहः----- अकुप्यत् ।
(ii) शरीरे ----- दोषाःभवन्ति ।
(iii)पितामही गणेश----- पूजनाय व्यवस्थाम् करोति ।
15. अधोलिखित संस्कृतपदानां आंगलार्थं लिखत 5X1=5
(i)गुटिका (ii) यापयति (iii) रिक्तहस्ता (iv) सज्जः(v) मन्यते

End of the question paper.